

BISKOPENS VISITASFOREDRAG
LEBESBY SOKN
HAMMERFEST PROSTI, NORD-HÅLOGALAND
31.10. - 04.11 2018

Kjære Lebesby!

Visitasen her i Lebesby sokn har gitt noen interessante og innholdsrike dager. Det er alltid spennende å besøke ulike deler av menighets- og bygdelivet i de menigheter jeg kommer til. Det har vært en fin opplevelse å se at folk som bor her i kommunen er glade i kirka si. Det har også vært godt å se soknepresten og de kirkelige ansattes engasjement for menigheten og for bygdenes innbyggere. Jeg og mitt følge, fung. prost Jon Atle Birkeland og rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, har blitt tatt imot på en god måte av både kirkelige medarbeidere og bygdas folk.

Når biskopen kommer på visitas til en menighet, synliggjøres det at vi tilhører et større fellesskap: Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. I tillegg er våre menigheter en del av den verdensvide kirke som tilber og tjener den levende Gud over hele jorda. Dette fellesskapet består av denne store enheten, og samtidig helt ned til lokalplanet hvor vi har våre menigheter, som her i Lebesby og Kjøllefjord.

Når biskopen kommer på visitas er det en del av oppdraget med å ha tilsyn med menighetene, prestene og andre vigslede ansatte. Ordet visitas betyr besøk. I dette ordet ligger en mulighet til å se hverandre og fokusere på særlig viktige oppgaver i soknet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheten og de ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet. Det er også en mulighet til å samtale og tenke høyt sammen om veien videre.

Overskriften på visitasen har vært: "Trosopplæring og samarbeid". Valget av nettopp dette temaet viser noe av kirkas unike stilling i samfunnet og her i bygdene deres.

Menighetsbyggende arbeid med barn og unge er meningsfylt både for nåtida og framtida. Det er viktig at barn og unge får bli kjent med kirkebyggene og får høre forkynnelsen av evangeliet. Budskapet om nåde og tilgivelse, med Jesus som frelser og forbilde er grunnvollen i evangeliet. Ja, det er hovedhensikten med å være kirke på jorda. Våre menigheter i lokalsamfunnene har en særskilt mulighet til å nå bredt ut til alle deler av folket, men samtidig være et samlingssted hvor forholdet til den levende Gud er pulsen og hovedrytmen. På denne måten sikres det at forkynnelsen av Guds nåde og frelse fortsatt erfares som aktuell og forståelig for de som kommer til kirkene våre.

Da vi nå er kommet til visitasens siste dag er det på tide med en oppsummering av noen av de opplevelsene vi har delt med hverandre denne uka. Jeg vil derfor dele noen inntrykk fra visitasen med dere.

Møte med de ansatte og fellesrådets leder

Onsdagen begynte med et møte med staben i menigheten. Det ble et møte med hyggelige, motiverte og kompetente medarbeidere. Dere er ikke så mange i staben her i Lebesby, og de fleste medarbeiderne har relativt små stillinger i kirka. Det gjør det viktig å kommunisere godt og finne gode samarbeidsløsninger. Den jobben dere gjør er svært verdifull for både kirka og i

lokalsamfunnet. Det merket vi når vi besøkte ulike arenaer som berøres av det kirken arbeider med. Jeg merker meg også at det er arbeidsglede blant de ansatte på kontoret. Det var smil og godt humør, noe som kjennetegner en god arbeidsplass.

Dere har en dyktig og kunnskapsrik kirkeverge i Terje Pettersen. Han har god oversikt over de mange oppgavene en daglig leder står overfor og det var en god tone mellom leder og de andre ansatte i menigheten.

Lars Ljosland har nå jobbet som sokneprest her siden 2016. Han synliggjør kirka i bygdene på en måte som treffer befolkningen godt. Det er ikke kateket eller diakon i menigheten, men soknepresten er allsidig og løser dette på en god måte. Han har også en dyktig medarbeider i soknepresten i Gamvik og deres samarbeid beriker menighetene på begge steder.

Soknet har fire flotte kirketjenere i Margunn Hølland Birkeland, Kari Løvøy, Gudmund Løkke og Vitaly Pukish. De hjelper og tilrettelegger for menigheten både i og utenfor kirkerommet, samtidig som de gir den tryggheten som trengs i forbindelse med det praktiske under gudstjenester og kirkelige handlinger.

Dere har fått en god medarbeider i Larysa Pukish som i fjor kom med ektemannen Vitaly og begynte hos dere som organist. Hun er en stillferdig og hyggelig medarbeider som gjør en flott jobb med det kirkemusikalske i Lebesby menighet. Det har vært noen språklige utfordringer, men etter som norsk-kunnskapene øker, blir også samarbeidet enklere.

Møte med menighetsrådet

Onsdag ettermiddag møtte vi menighetsrådet. Sokneprest Ljosland ønsket velkommen med et Gudsord og menighetsrådsleder Helge Masternes ledet samlingen.

For meg som biskop er det svært viktig å møte menighetsrådene i forbindelse med en visitas. Under disse møtene gjøres den strategiske tenkningen rundt hva det vil si å være lokalmenighet, og det er en arena for å tilrettelegge slik at kirken best mulig kan vekke og nære det kristne livet i soknet.

Menighetsrådet her er satt sammen av en spennende og mangfoldig gruppe mennesker som tar på alvor og viser engasjement i arbeidet med å fremme det lokale menighetslivet og å legge til rette for de ansatte. Store deler av det store soknet er representert i rådet.

Det gleder meg stort at man har kommet i gang med søndagsskolearbeid igjen her i Kjøllefjord. Dette er veldig viktig menighetsbyggende arbeid. Jeg la også merke til at menigheten er opptatt av misjon, og har misjonsprosjekter knyttet til Norsk luthersk misjonssamband i Lebesby, og til Det norske misjonsselskap sitt arbeid i Midtøsten på de andre stedene i soknet.

Det var godt å se at menigheten erfarer at samarbeidet med kommunen fungerer godt. Det er svært viktig at kommunen og menigheten lytter til hverandre og hverandres behov. Neste år flytter kirkekontoret sine lokaler over til rådhuset og dette vil trolig være med å gjøre den framtidige kommunikasjonsflyten enda bedre.

Takk til alle i menighetsrådet for at dere stiller dere til disposisjon for menigheten. Jeg vil også takke de som har sittet i menighetsrådet siden forrige visitas og nå er avløst av nye medlemmer.

Omvisning på Lerøy i Laksefjord

En av de fine tingene en biskop får oppleve på visitas er å besøke det lokale næringslivet. I Lebesby var vi denne gangen på Lerøy i Laksefjord og ble ønsket velkommen av Kari Løvøy og Judith Sørflaten. De fortalte om smoltanlegget og de planlagte utvidelsene der. Slike anlegg er meget viktige for et så lite lokalsamfunn og det var fint å se at bedriften ønsker å bidra til det lokale næringslivet ved innkjøp av varer og tjenester.

Besøk til Lebesby skole

Etter en velsmakende lunsj i kantina på Lerøy bar ferden videre til skolen i Lebesby. På skolen fikk vi en fin og uformell prat med lærerne. Vi møtte også elever fra ungdomstrinnet og de fikk anledning til høre hva biskopen driver på med og fikk selv stille spørsmål. Biskopen kunne svare på nesten alt!

Andakt på Lebesby omsorgssenter

Under visitasene er det viktig for meg å møte de eldste i menigheten. Det er de som har vært med å legge grunnlaget for det vi holder kjært i vårt lokalsamfunn. Derfor var det flott å være på Lebesby omsorgssenter for å høre Guds ord og syng salmer sammen. Prosten ledet andakten, mens organist Larysa Pukish spilte. Jeg hadde en hilsen og lyste velsignelsen på norsk og samisk.

Slike andaktsstunder er en viktig del av kirkens diakonale arbeid. Musikk og sang er et språk som taler rett til hjertet og kan ha en like forkynnende funksjon som selve forkynnelsen.

Etter andakten fikk vi spise middag sammen med beboere og andre gjester på omsorgssenteret. En ting er luksusen å få servert røkt svinekam og karamellpudding på en torsdag. En annen og minst like viktig ting er muligheten for å kunne sitte ned og prate med de andre rundt middagsbordet. Vi lærte mye lokalhistorie av de som har levd et langt liv i bygda. Og dessuten hadde noen av oss stor glede av å kunne snakke samisk med en del av dem som var til stede.

Kveldsmesse i Lebesby kirke

Torsdag kveld ble avsluttet med kveldsmesse i Lebesby kirke. Gudstjenesten ble ledet av prosten, mens jeg hadde preken, nattverd og avslutning. Det var oppløftende å se så mange fra bygda i benkeradene, særlig alle barna som fylte kirkerommet. På en god måte fikk vi se folkekirkens styrke, nemlig at den favner bredt og inkluderer mange i våre lokalsamfunn. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe. Der fortsatte de gode samtalene, både på samisk og norsk, og vi møtte innbyggere som er stolte av bygda si og det de får til å spire og gro der.

Fagmøte med kirkelig ansatte "Trosopplæring og samarbeid"

Fredagen startet med morgensamling i menighetssalen i Kjøllefjord kirke.

Tema for fagmøtet var "Trosopplæring og samarbeid". Søkneprestene i Gamvik og Lebesby fortalte om arbeidet med trosopplæringen i soknene. Det er utstrakt samarbeid mellom de to menighetene og dette gjenspeiles i trosopplæringsplanene. Dere er heldige som har fått to dyktige og engasjerte prester på plass her på Nordkyn, ta godt vare på dem. Hvis

trosopplæringsarbeidet skal nå alle døpte, er vi avhengige av frivillige medarbeidere, og dette er en stor utfordring både her i Lebesby og Gamvik – og ellers i mange steder i vår kirke.

Det slo meg på dette møtet at det er en særlig utfordring å involvere ungdommer etter konfirmasjonstida og at dette er et område som menigheten ønsker å satse mer på. Dette er et svært viktig arbeid og er også en arena hvor vi tilrettelegger for senere rekruttering både til frivillighet og ansettelse i kirkene våre. Det var derfor oppløftende å høre at denne aldersgruppen er en prioritert del av den strategiske tenkningen i forbindelse med trosopplæringsplanen i menigheten, og at man prøver å samarbeide med de andre menighetene i prostiet om et lederopplegg for dem som er over konfirmasjonsalder.

Møte med Lebesby kommune

Dagen fortsatte med et møte på rådhuset hvor vi fikk treffe ordfører og rådmann. Det ble servert lunsj og deretter fulgte en konstruktiv samtale rundt hvordan vi best kan legge til rette for at Lebesby menighet kan utføre de oppgaver den er satt til. Sammen med kirkeverge Terje Pettersen hadde vi en god dialog rundt temaer som vedlikehold av kirkegårder, økonomi og situasjonen rundt lydanlegget i Kjøllefjord kirke. Vi opplevde at kommunen var lydhør for de utfordringer som menigheten står overfor og hadde ønske og vilje til å bistå med dette. Kirka er med på å holde samfunnet sammen når de tunge tidene rammer oss, og den kan skape tilhørighet og trygghet i omskiftelige tider. Jeg oppfordret også kommunen og kirka til å sette opp 2 faste møtetider i året for å ta opp ulike spørsmål. Dette vil nok bli enklere etter nyttår når menighetskontoret flytter inn på rådhuset.

Konsert med Kjøllefjord Storband i Kjøllefjord kirke

Fredagen ble avsluttet med konsert i Kjøllefjord kirke. Kjøllefjord Storband spilte for oss og fylte kirkerommet med flott musikk og sang. Det var flott å se at kirka også er en viktig aktør i bygdas kulturliv og oppmøtet i kirka på denne kvelden viste at dette er noe som samler innbyggerne her i Kjøllefjord og Lebesby. Ekstra stas var det å se at kirkas egne ansatte så raskt har blitt en del av inventaret i Kjøllefjord Storband. Det var en fryd å høre både Vitaly og Larissa i full musikalsk utfoldelse sammen med resten av storbandet. Dette viser at både kirka og kulturlivet ellers i bygda har gjensidig utbytte av hverandre. Et slikt samarbeid tror jeg vil være viktig også i framtida – for begge parter!

Framover

I løpet av denne visitasen har jeg fått se mye av arbeidet som kirka driver med her i Lebesby sokn. Det har vært en flott opplevelse og vi har fått gleden av å møte mange positive og engasjerte mennesker, både i staben og i befolkningen for øvrig. Nå som vi er ved enden av visitasen ønsker jeg å dele med dere noen tanker jeg har gjort meg om veien videre.

Utfordringer til menigheten

1. Lydanlegg i Kjøllefjord kirke, og behov på kirkegårdene.

I møtet med kommunen ble det klart at det foreligger noen praktiske utfordringer i forbindelse med menighetslivet her i Kjøllefjord og Lebesby. Lydanlegget i

Kjøllefjord kirke trenger rask utbedring. Menigheten og de kirkelig ansatte må slippe å forholde seg til store lydmessige utfordringer under gudstjenestene og de kirkelige handlinger.

Det er også store utfordringer knyttet til Lebesby kirkegård vårhalvåret knyttet til drenering av smeltevann. Dette fører i verste fall til en uverdig gjennomføring av jordfestelser. Det kommer også vann inn i kjelleren i kirka av og til. Kommunen var innstilt på å finne en løsning på dette problemet.

Kirkegården på Kifjord har i overkant av 60 ledige gravplasser. Dette antallet er lavt, særlig om det skulle skje en ulykke som fører til økt behov for en periode. Her må kommunen og menighetsrådet/fellesrådet utrede hvordan man best mulig kan styrke beredskapen og øke tilgjengeligheten av gravplasser og sikre en ansvarlig drift for framtida.

2. Samarbeid i Lebesby sokn.

Det var flott å være på kveldsmesse i Lebesby og se det store oppmøtet av barn og unge til gudstjenesten. Vi har fått med oss at det i svært mange år har foregått et stort og viktig kristent arbeid blant disse aldersgruppene og dette er det grunn til å glede seg over. Samtidig ser vi at det er en viss uro knyttet til samarbeidet mellom kirka og de ansvarlige for dette arbeidet, dette henger bl.a. sammen med at noen av lederne i dette arbeidet har gått over til et annet luthersk trossamfunn. Jeg vil oppfordre både menighetsråd, ansatte og frivillige medarbeidere til å være åpne, positive og konstruktive, slik at kirka vår fortsatt kan ha et slikt godt kristent arbeid i bygda som vi fikk møte da vi var på besøk der.

3. Samisk språk og kultur.

Ved forrige visitas fikk menigheten en utfordring når det gjaldt å øke innslagene av samisk i gudstjenestene. Dette har en historisk og nåtidig ramme. I kongelig resolusjon anno 1848 ble det nemlig stilt som krav til prestene i samiske områder at de skulle ha samiskspråklig kompetanse. I Finnmark gjaldt dette det som i dag regnes som Indre Finnmark, samt Lebesby. Med tanke på synligheten av det samiske på Nordkyn i dag viser dette at myndighetenes fornorskingspolitikk dessverre har vært meget vellykket, særlig i de sjøsamiske områdene. Nå er det en del krefter som prøver å finne tilbake til de samiske røttene. I dag undervises det i samisk på skolene både i Lebesby og her i Kjøllefjord. Vi har derfor som kirke et stort ansvar med å stake ut en ny kurs og legge til rette for mer synliggjøring av samisk språk og kultur i våre menigheter ved Finnmarkskysten.

SKAL VI HA ET PUNKT OM MISJONSAVTALEN ET ELLER ANNET STED?

Avslutning

Det er nå over 12 år siden forrige visitas. Det blir sannsynligvis ikke så lenge til neste gang biskopen kommer på besøk. Men omstendighetene gjorde at det ble en noe lenger pause

mellom visitasene denne gangen. I mellomtiden har prosten i oppgave å følge opp de utfordringene som visitasen har pekt på, i samarbeid med menighetsrådet og de ansatte.

Jeg vil gjerne få si hjertelig takk for all gjestfrihet og måten dere har tatt imot oss på her i bygdene! Og jeg ønsker å rette en stor takk til menighetsrådet, kommunen, de kirkelig ansatte, prosten og alle andre som har vært med å tilrettelegge for denne flotte visitasen. Og ikke minst takk til alle dere som trofast samles til gudstjenester, som ber for menigheten og setter deres lit til Herren. Møtet med innbyggerne her har fylt meg med stor glede. Bevar menighetens åpne, folkekirkelige preg og ta vare på hverandre, slik at evangeliet kan ha fritt omløp i befolkningen.

Måtte Gud bevare dere i sin miskunn og velsigne dere alle i dagene som ligger foran oss!

Olav Øygaard,
biskop